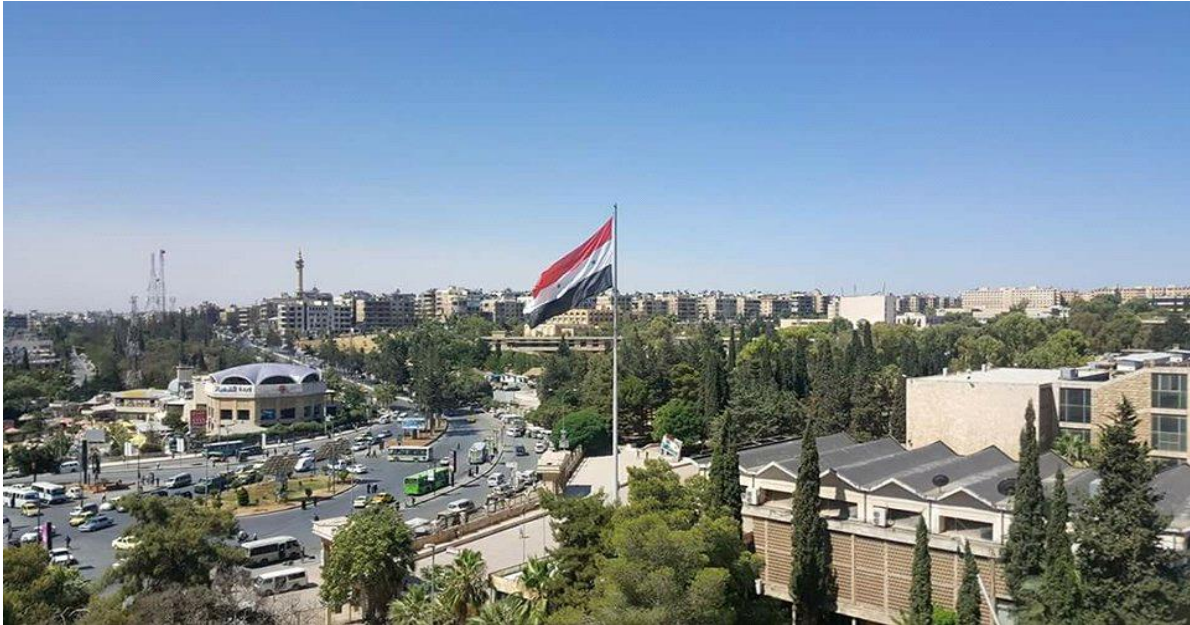

Behind the scenes-Syria

A kulisszák mögött-Szíria

Olyan fiatalokkal készült az interjú, akik a polgárháború eseményeit nem a hírekből ismerik, hanem testközelből tapasztalták meg. A helyszín a főváros, Damszkusz; Aleppó és Homsz, a szereplők pedig a városból származó diákok, akik jelenleg államközi ösztöndíjjal tanulnak Magyarországon, továbbá egy angol tanárnő, aki ma is Szíriában él és dolgozik.

A cikk nem foglal állást, nem alkot véleményt, csupán négy fiatal életét kívánja bemutatni a háború előtt és alatt, és azt a valóságot, amit talán még a híradásokból sem ismerhetünk. Kérésükre nevük nem szerepel. Hálás vagyok nekik az interjúban való közreműködésükért és a képi anyagokért.

Damszkusz ,Szíria fővárosa

A folyton pezsgő főváros, amely nemcsak a helyiek, de a külföldi turisták kedvelt helye is volt, 2011 után elcsendesült. Erről számolt be M., aki 2017 szeptemberében érkezett Magyarországra ösztöndíjasként.

Milyen volt az élet a háború előtt, és miben változott meg a krízist követően?

Egyetemista voltam, amikor a válság kirobbant. A polgárháború előtt a Damszkuszi Egyetemen tanultam, ahol a barátaimmal minden napot élveztünk, akkor mentünk el otthonról, amikor csak akartunk. Damszkusz utcái mindig biztonságosak voltak, tele élettél, még éjfél után is. Főleg a város bizonyos részei, mint például Shaalan vagy Midan, melyek a finom ételeiről és a jó

kávézóiról voltak híresek.

A válság kirobbanása után azonban minden megváltozott, Damaszkusz alvó várossá vált, a korábban nyüzsgő főváros utcái elkezdtek kiürülni este hét után. Mindenki rettegett a rablóktól és az emberkereskedőktől.

Az iskolák, boltok, kávéházak sorra zártak be délután, és mindenki hazament a saját biztonsága érdekében. Ha én is nem értem haza időben, a családom keresni kezdett és kérlelt, menjek haza.

Nem volt szabad kijárás a krízist követően, az elektromosságot és a közvilágítást kikapcsolták, ezért a sötétben gyertyaláng mellett kellett sokszor tanulnom. Az emberek elkezdtek elem-, illetve LED lámpákat használni, a gazdagabb családok pedig generátorokat vásároltak.

Damaszkuszban még ezekben a napokban is jobb volt helyzet, mint Aleppóban, ahol sokszor hónapokig nem volt elektromos áram.

A városban az emberek hamar alkalmazkodtak a helyzethez és háztömbönként nagyteljesítményű generátorokat vásárolni.

Természetesen az üzemanyagára egyre csak drágult miután az olajmezőket az ISIS az irányítása alá vonta, és ezáltal megakadályozta a kormányt abban, hogy használja, illetve hasznot szerezzen a gázolajon és a benzinen. Valójában ez a támadás nem a kormányt, hanem minket, egyszerű

embereket érintett.

Mi történt ezt követően? Hogyan reagáltak a lakosok?

Tüntetések kezdődtek a kormány ellen és mellett, végül az emberek már egymás ellen harcoltak még az egyetemeken is. Sok barátság ment tönkre emiatt, és ha valaki semleges próbált maradni, megbélyegezték ("szürkének" nevezték), így döntésre kényszerült mindenki, hogy melyik oldalra áll.

Ma már az emberek igyekeznek normális életet élni Damaszkuszban, megtanultak

alkalmazkodni a helyzethez, még akkor is, ha a legsötétebb napjait éli a város, mivel a kormány minden területet katonai ellenőrzés alá vont. Például ha robbanás történik vagy lövéseket hallanak, pánik tör ki, de egy óra múlva mintha mi sem történt volna, mindenki megy a saját dolgára. Megszokták, hogy akármikor meghalhatnak.

Még mindig jobb a helyzet mint egyes területeken, ahol megszállás alatt él a lakosság, élelem, tiszta ivóvíz, gyógyszerek és bármilyen ellátás nélkül. Háborús helyzet van lassan hét éve, és mai napig nem sikerült ezeket a területeket felszabadítani.

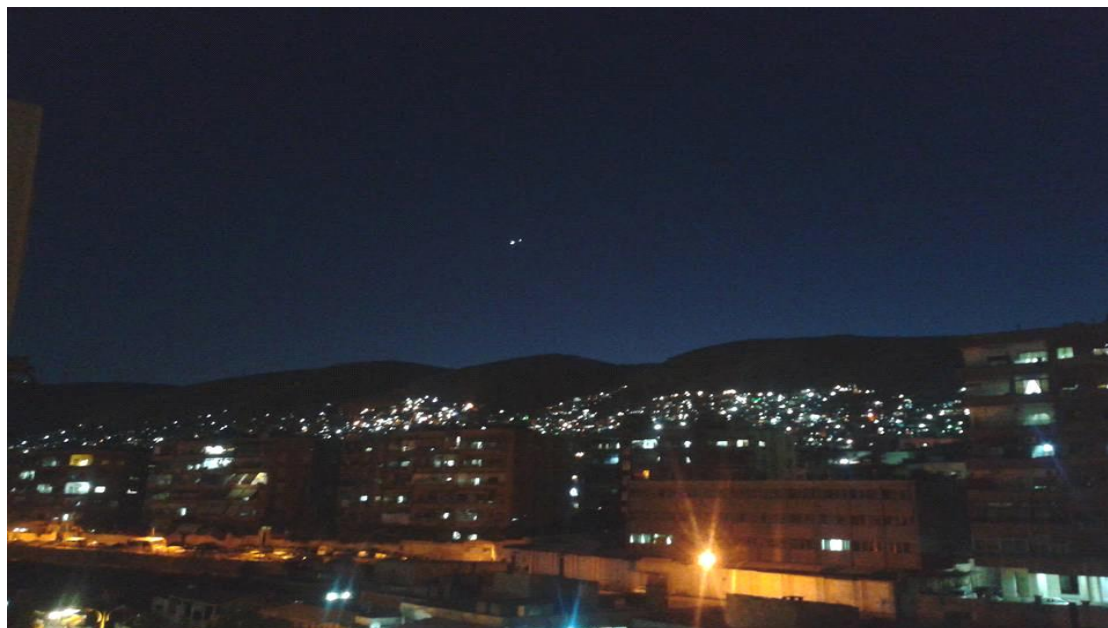
Miben érezhető még változás?

Rengeteg mindenben. A krízis kezdetén például blokkolva voltak a közösségi oldalak, de sokan feltörték, így ismét legálissá tették őket. Bár a Google nem mindig működik jól, például a Google Maps-et nem tudom Szíriában használni, de az Amazon és a Netflix sem elérhetőek.

A pénzmozgás korlátozva van, online nem tudok utalni külföldi országokba a szír számlámról, és nem is tudok fogadni vagy pénzt váltani, ez főleg az USA dollárra és az Euróra vonatkozik. Ennek oka, hogy a terrorizmus anyagi támogatottságát megakadályozza az állam.

Utazás terén is történtek változások. Sok külföldi légitársaság felbontotta a szerződést Szíriával, ezért a szír gépek nem landolhatnak külföldön, és a külföldi repülőgépek sem szállhatnak le Szíriában. Ha haza szeretnék utazni, valamelyik környező országban kell landolnom, és onnan autóval kell tovább indulnom. A legnagyobb probléma a szír állampolgárok számára még mindig a Vízum, mert sok ország egyáltalán nem ad, vagy csak nagyon indokolt esetben, de ahhoz különféle igazolások beszerzése szükséges.

Mik a terveid a jövőre nézve?

Az álmom a saját otthonom, de mint a legtöbben, én is arra várok, hogy vége legyen a véres háborúnak, nem akarok senki oldalára állni, és meghalni egy olyan ügy miatt, amelyben nem hiszek.

Addig is kihasználom a tanulás adta lehetőséget itt, Európában, különösen azért, hogy ha hazatérek, segítek újjáépíteni az országot és a társadalmat. Egyelőre a legnagyobb vágyam, hogy a családomat is biztonságos helyen tudhassam, de ez szinte lehetetlen. Szerencsére még a rokonaim közül nem volt áldozat.

Mi volt a legveszélyesebb dolog, amely otthon ért téged a háború idején?

Rengeteg veszélyes dolog történt velem a polgárháború alatt, sokszor a robbanások miatt hozzám közel törmelékek hullottak le, de hála Istennek, nem rám estek, és többször volt, hogy elkaptak az utcán. Ilyenkor nagyon megverték vagy megkínóztak, de ezeket is túléltem.

Mint egyedüli gyermek azonban, ha hazamegyek, azonnal besoroznak és a frontra visznek. Sokan veszítik életüket, mivel a kiképzés ideje olyan rövid, hogy nem tanulják meg az újoncok hogyan kell túlélni.

Aleppó...a bombák földje

A város ostroma 2012-ben kezdődött és 2016-ig tartott, a polgárháború hatása mégis érezhető napjainkban is, a robbantások minden naposak a lakosság életében. Erről kérdeztem F-et, akinek az otthona Aleppó.

Milyennek láttad Szíriát korábban?

Szíria a háború előtt csodás hely volt, minden elérhető és olcsó volt. Mindenki szabadon utazhatott az országban, anélkül, hogy ellenőrizték volna. Ma már a házból sem lehet kilépni, ha nincsenek nálunk a papírjaink, mivel minden sarkon katonai ellenőrzési pontokat állítottak fel.

Milyen most a helyzet?

Nagyon rossz. Szomorú vagyok, hogy az emberek legnagyobb vágya Aleppóban, hogy egyetlen napot eltöltsenek fegyverropogás és bombák robbanása nélkül, vagy hogy legyen elektromosság és tiszta ivóvizük.

Naponta átlagban 50 bomba is robbanhat, amely miatt sokan életüket veszítik, így amikor valaki elmegy otthonról, akár dolgozni, úgy búcsúzik mintha örökre menne.

2017 óta valamelyest javult a helyzet, a városon belüli összecsapások megszűntek, az emberek ezért elkezdtek remélni és újjáépíteni a lerombolt otthonaikat, épületeket. A város elkezdett élni.

Az utazás is nehezebb 2011 után. A polgárháború előtt szabadabban utazhattunk, most a környező országokba is vízum szükséges. Ha szeretnék Magyarországról hazautazni, Libanonig tudok repülőgéppel eljutni, de 24 vagy 48 órán belül el kell hagynom az országot. Ez az egyetlen ország, ahol még vízum nélkül tartózkodhatok, de ebben az esetben is maximum 48 óráig. Innen autóval indulok tovább, de az út rendkívül veszélyes, sokszor félek, nem érek haza élve.

Mi volt számodra a legrosszabb élmény?

Eljöttem otthonról, hogy 2017 februárjában megkezdjem a tanulmányaimat Magyarországon. A legrosszabb számomra, hogy a családomat hátra kellett hagynom, de ők nem is akarnak elhagyni az országot, hiszen mindenünk ott van, a családi gyár 14 éve üzemel, ez az egyetlen bevételi forrásunk, a nővérem sikeres bankár, nem hagyná félbe a karrierjét. Ahol dolgozik, nagyon veszélyes, bármikor lelőhetik, de úgy véli, ez most már az élete, meg kell tanulnia elfogadni a helyzetet.

Hogyan látod a jövődet? Gondolkozol a hazatérésről?

Félek visszamenni, szeretnék, de nem akarok katona lenni, el sem tudom magam képzelni, hogy fegyvert tartsak a kezemben. Ha van esélyem itt maradok, elkezdem a PhD tanulmányaimat. A polgárháború előtt is volt kötelező katonaság a fiúknak, de csak másfél évre, és elég volt a tanulmányok befejezése után teljesíteni a szolgálatot. Jelenleg 18 éves kortól kötelező (45 éves korig), nem lehet alóla kibújni. Félek, mert sok barátom, szomszédom halt meg a fronton.

Igyekszem kihasználni a lehetőségeimet, de bármikor történhet valami. Legutóbb, amikor otthon voltam és az egyetlen a papírmunkáimat intéztem a magyarországi ösztöndíjamhoz, egy rakéta szállt el az épület fellett, és a tető beomlott, így a törmelékek ráestek. Sikerült könnyebb sérülésekkel megúsznom.

A következő alkalommal, amikor hazautaztam, a bátyámmal tartottunk az otthonunk felé, amikor a mellettünk lévő utcába becsapódott egy eltévedt rakéta és lerombolt mindent, az autók felborult, de nem sérültünk meg komolyabban, viszont az épületben öt család vesztette életét.

Egy jelenleg is Aleppóban élő és dolgozó tanárnőt kérdeztem a háborúról, aki ennek kapcsán a nők munkában betöltött szerepének változásáról, és az oktatás helyzetéről mesélt.

Milyen a nők helyzete Szíriában?

A nők jelenleg előtérbe kerültek, mivel nagyon sok férfi a fronton harcol vagy külföldre ment, azt mondhatom javult, szélesebb szerepkörben mozognak, például már vannak női taxisofőrök is.

Tanárként hogyan látod a helyzetet?

Az oktatás 2011 óta egyre csak romlik. Rosszabb, mint ahogyan elképzeltem.

Nyolc éve dolgozom tanárként, angolt oktatok. Két évvel a háború előtt kezdtem a pályámat, így látom, milyen volt a helyzet előtte és azt is, milyen mértékben romlott. Nincsenek könyvek, nincs hely az iskolában. Egy osztály létszáma elérheti akár a 75 főt is, ennyi diákra nehéz

tanárként odafigyelni. Ennek az az oka, hogy sok iskola bezárt, és két-három intézményt is összevontak. Nem tudom, hogyan lehetne ezt orvosolni a jelenlegi helyzetben.

Már nem dolgozom az iskolában, mivel összeomlott. Sokan azt javasolják, menjek külföldre tanítani, de hogyan, amikor a népesség egyre csak fogy és lassan nem maradnak tanárok sem. Nőként is szükség van rám, hiszen sok férfi kollegám a fronton harcol.

Homsz, a kezdet városa

2011-ben Homsz ostromával kezdődött a polgárháború, mikor a békés tüntetők összecsapásba keveredtek a katonasággal, akik tankokkal vették körbe a várost. Egy, a konfliktust megelőzően is itt élő, ám jelenleg Magyarországon tanuló fiataalt, B-t kérdeztem az eseményekről.

Mesélj kérlek Szíriáról a polgárháború kitörése előtt. Hogyan változott meg az élet Homszban?

Az élet 2011 előtt teljesen más volt, Szíriába közel ötmillió ember látogatott évente. A helyiek, muszlimok, keresztények és egyéb vallásúak békeében éltek egymás mellett, nem volt köztük konfliktus. Néhányan azonban elégedetlenek voltak és próbálták megdönteni a hatalmat, a tüntetésekből zavargások lettek, amik állandóvá váltak. Ennek a hatását érezhetjük ma is. Bár a helyzet javulni látszik.

A polgárháború után a turizmus, és ezzel a gazdaság is nagyon visszaesett, egy mai átlag fizetés nem elegendő egy család számára, sokan a létminimum alatt élnek.

Az oktatás is romlott, 18 évesen mindenki hadköteles, így sokaknak esélye nincs, hogy befejezzék a tanulmányaikat, és sokan vannak, akik életüket vesztik az öngyilkos merényletekben. Én is sok barátom vesztettem el, főleg bombatámadások miatt.

Mennyire veszélyes Homszban a helyzet?

Most már talán jobb a helyzet, de 2015-ben történt egy bombatámadás (öngyilkos merénylet), közel a házamhoz az éjszaka közepén. Csak egy nagy robbanást hallottam, a detonációtól betörték az ablakok, nem is fogtam fel mi történt.

Kirohantam a szobámból, hogy ellenőrizzem, a szüleim a lenti szinten jól vannak-e. Ahogyan futottam le a lépcsőn, átgázoltam az üvegszilánkokon, így a lábamból ömlött a vér, de én csak anyáékra tudtam gondolni, akik megriadtak a sok vér láttán.

Mik a terveid az egyetem befejezését követően?

A családom hiánya és a hazám szeretete erősebb annál, hogy féljek visszatérni a tanulmányaim befejezetével. Azonban ha van lehetőségem, szeretném a PhD-t Magyarországon befejezni.

Remélem a helyzet hamarosan rendeződik és hazatérhetek, hogy újjáépítsük az országot.

Bihari Bernadett Luca

2018, Magyarország

